

Nieuw Haags Peil 4 november 2011

Twee onderwerpen waren (ook) afgelopen week dominant binnen de Nederlandse politiek: de crisis in Europa en Mauro. Deze twee onderwerpen hebben geleid tot een boeiende en belangwekkende verschuiving bij de kiezers. De PVV heeft in substantiele mate kiezers verloren aan de SP. Eerst volgen nu de cijfers, daarna wordt er dieper op die belangwekkende verschuiving ingegaan.

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	30-10 2011	NU	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	31	32	32		1
PVV	24	29	26	-3	2
CDA	21	11	11		-10
VVD+PVV+CDA	76	72	69	-3	-7
PvdA	30	18	16	-2	-14
SP	15	24	27	3	12
D66	10	18	18		8
Groen Links	10	7	8	1	-2
ChristenUnie	5	6	6		1
SGP	2	2	2		
Partij voor de Dieren	2	2	3	1	1
50Plus	0	1	1		1
Totaal	150	150	150		

De SP is met 27 zetels net zo groot geworden als CDA+PvdA same, die met 27 zetels nog nooit zo laag hebben gestaan. En ook de PVV is alleen vrijwel net zo groot als CDA en PvdA samen.

Om goed te begrijpen wat het achterliggende mechanisme is bij de verschuivingen in politieke voorkeur wordt ingezoomd op het grote verschil in politieke voorkeur en beoordeling van de Eurocrisis tussen de mensen met een hoge en lage opleiding. Daartoe hebben we de Nederlanders in ongeveer twee gelijke groepen verdeeld. De ene groep betreft de personen met hogere opleiding en de andere groep de personen met lagere opleiding.

Hieronder de percentuele verdeling van de twee groepen:

<i>in procenten</i>	NU	Hoger opgeleid	Lager opgeleid
VVD	21%	24%	16%
PVV	17%	9%	27%
CDA	7%	8%	7%
VVD+PVV+CDA	45%	41%	50%
PvdA	10%	12%	8%
SP	18%	12%	24%
D66	12%	20%	4%
Groen Links	5%	8%	3%
Overige partijen	10%	7%	11%
Totaal	100%	100%	100%

PVV en SP scoren inmiddels meer dan 50%! CDA+PvdA, die vroeger onder de lager opgeleidenen relatief beter scoorden dan onder de hoger opgeleide kiezers scoren samen maar 15%. Zelfs de VVD is alleen onder die groep groter dan CDA en PvdA samen. In feite zijn CDA en PvdA onder die groep vrijwel weggevaagd. Tot 2006 haalden deze twee partijen onder die groep nog meer dan 50% en nu dus 15%.

Bij de hoger opgeleide kiezers zijn de VVD en D66 de sterkste partijen. Samen scoren ze 44%. Hoewel CDA en PvdA wat groter zijn dan onder de lager opgeleide kiezers, staan ze nog fors achter op deze twee partij en ook niet groter dan de SP.

Hoezeer het erop lijkt dat de de hoger en lager opgeleide kiezers in in twee parallelle universa leven blijkt niet alleen uit deze scores maar ook uit de mening over de oplossingsrichting van de eurocrisis.

De PvdA moet instemmen met het nieuw gesloten akkoord

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Opleiding	
		Hoog	Laag
Eens	42%	57%	27%
Oneens	32%	18%	46%
Weet niet	26%	25%	27%
Totaal	100%	100%	100%

Als ik alles overzie had ik liever gewild dat we de gulden hadden gehouden

verticaal gepercenteerd naar	Allen	Opleiding	
		Hoog	Laag
Eens	57%	31%	83%
Oneens	39%	64%	14%
Weet niet	4%	5%	3%
Totaal	100%	100%	100%

Ten aanzien van een verblijfsvergunning voor Mauro is er vrijwel geen verschil in oordeel tussen hoger en lager opgeleiden. Daar zit het verschil wel tussen PVV- en VVD- kiezers aan de ene kant en kiezers van de linkse partijen aan de rechterkant. CDA zit dicht bij het Nederlandse gemiddelde.

Het bijzondere aan de uitslag van deze week is dat onder kiezers met een lage opleiding deze week voor het eerst in vrij grote getalen kiezers van de PVV naar de SP zijn gegaan. (12% van de kiezers van de PVV uit 2010). En dat blijken vrijwel alleen de PVV-kiezers te zijn, die wel wilden dat Mauro een verblijfsvergunning zou krijgen.

En dat is het bijzondere van de uitslag van vandaag. Onder de kiezers met een lage opleiding blijkt dus de PVV concurrentie te krijgen van de SP. Die concurrentie wordt nu manifest door de intensiteit van de Mauro-discussie (meer dan 80% van de Nederlanders heeft de afgelopen dagen over dit onderwerp met anderen buiten de eigen familiekring gesproken). Maar op sociaal-economisch terrein lijkt dat toch een electorale achilleshiel te zijn van de PVV. Want op sociaal-economisch terrein wordt de PVV beschouwd als een partner van de regering. En het lijkt erop dat dit onderwerp het komende jaar een dominante factor zal zijn binnen de Nederlandse politiek. Bezuinigingen, een stagnerende economie, overheidsmaatregelen die de mensen in hun portemonnee gaan voelen. En dan heeft de PVV het gevaar dat haar kiezers deze partij als onderdeel van de regering beschouwen.

Op de volgende manier is goed te zien hoe sterk de concurrentie van de SP is onder de PVV kiezers (beduidend groter dan andersom).

verticaal gepercenteerd naar	Allen	TK2010		Opgeleid	
		PVV	SP	Hoog	Laag
Positief over Roemer	48%	38%	93%	45%	51%
Positief over Wilders	28%	82%	12%	12%	44%
Geeft SP kans op een stem	38%	22%	99%	28%	48%
Geeft PVV een kans op een stem	27%	97%	12%	15%	39%

Zowel bij de kiezers van PVV en SP de positie van Roemer vergelijken met die van Wilders dan zien we dat Roemer en de SP een grotere aantrekkingskracht hebben bij de PVV-kiezers uit 2010 dan Wilders en de PVV dat hebben bij de SP-kiezers uit 2010.

Niet alleen ten opzichte van de PVV is de positie van de SP sterk te noemen maar bij de kiezers van de PvdA is dat ook het geval. Onder de PvdA-kiezers uit 2010 met een lage opleiding geeft inmiddels al ongeveer een kwart aan nu SP te stemmen. (Bij de PvdA-kiezers met een hoge opleiding is dat 15%).

verticaal gepercenteerd naar	Allen	TK2010		Opgeleid	
		PvdA	SP	Hoog	Laag
Positief over Roemer	48%	88%	93%	45%	51%
Positief over Cohen	18%	70%	17%	22%	14%
Geeft SP kans op een stem	38%	70%	99%	28%	48%
Geeft PvdA kans op een stem	29%	92%	32%	32%	26%

Roemer doet het dus niet alleen overall veel beter dan Cohen, maar ook onder de PvdA-kiezers doet Roemer het beter. Daarentegen scoort Cohen onder de SP-kiezers matig. Terwijl 70% van de PvdA-kiezers uit 2010 de SP een kans geven op een stem is dat bij de SP-kiezers slechts 32%.

Ook onder kiezers met een hogere opleiding, die beduidend minder SP stemmen dan de kiezers met een lagere opleiding doet Roemer het electoraal dus goed

En door de combinatie van standpunten van de SP (Europa en Mauro), alsmede de positieve houding van de kiezers ten opzichte van Roemer (hij scoort maar iets lager dan Premier Rutte), neemt de SP een sterke electorale positie in. Niet alleen vandaag, maar ook lijkt het erop dat de verwachte ontwikkelingen op sociaal economisch terrein en in Europa, de SP verder in de kaart zal spelen.